

درآمدی بر فقه اجتماعی

محمدباقر ربانی

www.ketab.ir

با همکاری:

قاسم ابراهیمی پور، سعید مقدم،

محمدرضا ضمیری، حسن غفاری فر

و محمدصادق ربانی

معاونت پژوهش مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر فقه اجتماعی / محمدباقر ربانی و همکاران.

مشخصات نشر: قم: مرکز فقهی ائمه اطهار، ۱۴۰۰ ش.

مشخصات ظاهری: ۲۷۸ ص.

شابک: ۶- ۱۶۸- ۳۸۸- ۶۰۰- ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه ص [۲۶۷]. ۲۷۸ همچنین به صورت زیر نویس.

موضوع: فقه - جنبه های اجتماعی / Islamic law - Social aspects

موضوع: فقه / Islamic law

شناسه افزوده: ربانی، محمدباقر، ۱۳۵۶ - ، نویسنده.

شناسه افزوده: ابراهیمی پور، قاسم، ۱۳۵۲ - ، نویسنده همکار.

شناسه افزوده: مقدم، سعید، ۱۳۶۱ - ، نویسنده همکار.

شناسه افزوده: ضمیری، محمدرضا، ۱۳۴۶ - ، نویسنده همکار.

شناسه افزوده: غفاری فر، حسن، ۱۳۴۳ - ، نویسنده همکار.

شناسه افزوده: ربانی محمدصادق، ۱۳۵۶ - ، نویسنده همکار.

رده بندی کنگره: ۲۹۰۶۹

رده بندی دیویی: ۳۲ / ۴۷

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۰۳۸۱۸

درآمدی بر فقه اجتماعی

◀ ناشر: مرکز فقهی ائمه اطهار

◀ مؤلف: محمدباقر ربانی و همکاران

◀ نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰ ش

◀ شمارگان: ۳۰۰ نسخه

◀ شابک: ۶- ۱۶۸- ۳۸۸- ۶۰۰- ۹۷۸

◀ قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

قم، میدان معلم، مرکز فقهی ائمه اطهار، تلفن: ۳۷۸۴۲۳۰۳ و ۳۷۷۹۹۴۹۴

قم شعبه ۱: خیابان ارم، جنب مدرسه کرمانی ها، تلفن: ۳۷۷۴۴۲۷۱ و ۳۷۷۴۴۲۸۱

شعبه مشهد: چهارراه شهدا، خیابان آیت الله بهجت، نبش بهجت ۹/۱، مقابل اداره

بهبستی، تلفن: ۳۲۲۱۷۹۰۱

انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار

چکیده

دانش فقه از جمله علوم هنجاری و تجویزی است که به منظور تنظیم رفتارهای فردی و اجتماعی از کتاب، سنت، عقل و اجماع بهره‌مند می‌شود. این دانش که محصول سال‌ها تلاش فقهاست، مراحل و ادوار مختلفی را طی نموده تا در عصر حاضر بدین شکل منظم، مورد استفاده قرار گرفته است.

فقه موجود با توجه به شرایط و عوامل مختلفی از جمله دور بودن فقها از مناصب حکومتی و مرجعیت علمی تا مرجعیت سیاسی فقها در قرون مختلف، بیشتر با رویکرد فردی تنظیم شده و ابواب آن بر این اساس شکل گرفته است. اگر چه مباحث اجتماعی و حکومتی در مباحث فقهی آنها موجود است؛ اما با شکل‌گیری انقلاب اسلامی و نیازهای قرن حاضر و پاسخگو بودن فقه جواهری، ضرورت دارد که این نیازها با رویکردی اجتماعی مورد توجه فقها قرار گیرد و بر این اساس پاسخ‌های مناسب با شرایط اجتماعی و با همان روش اجتهاد جواهری صورت پذیرد.

با توجه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و ضرورت نظام‌سازی در عرصه‌های فقه اجتماعی؛ می‌بایست رویکرد اجتماعی به فقه، اصول و مباحث مربوط به تفقه با نگاه اجتماعی بیشتر مورد توجه جامعه علمی و حوزوی قرار گیرد تا زمینه تمدن نوین اسلامی فراهم گردد.

امروزه برای به چالش کشیدن تمدن غرب و رسیدن به تمدن اسلامی، چاره‌ای جز نظام‌سازی در حوزه‌های فقه اجتماعی نظیر فقه فرهنگ و روابط اجتماعی، فقه مدیریت شهری، شهرسازی و معماری، فقه رسانه و هنر، فقه محیط زیست، فقه حکومتی و ... نداریم و برای رسیدن به این هدف، چاره‌ای

جز رویکرد اجتماعی به مباحث و ابواب فقهی و تأسیس ابوابی جدید نداریم. با توجه به اینکه یک اثر مستقل و منسجم در زمینه فقه اجتماعی و تأثیر جامعه و زمینه های اجتماعی بر فقه و مباحث مربوطه به آن وجود نداشت، تدوین یک کتاب مستقل لازم به نظر می رسید. از این رو با توجه به اینکه تولید ادبیات در زمینه مباحث مربوط به فقه اجتماعی از وظایف جامعه علمی و حوزوی به شمار می رود، این کتاب برای توسعه مباحث مربوط به چیستی فقه اجتماعی، بیان مؤلفه های تفقه با رویکرد اجتماعی و تعامل فقه و جامعه مباحثی را مورد بررسی قرار داده است.